

Ελένη Πορτάλιου «Τους αγώνες παύσατε»*

Δανειζόμαστε την επιγραμματική διατύπωση της θέσης μας «Οι Ολυμπιακοί Αγώνες πρέπει να σταματήσουν να διεξάγονται διεθνώς» από το βιβλίο του βιολόγου γενετιστή Αλμπέρ Ζακάρ «Halte aux Jeux» («Τους Αγώνες Παύσατε»), που πρόσφατα μεταφράστηκε στα ελληνικά.

Αυτή η γιγαντιαία επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μεγαλύτερων πολυεθνικών του κόσμου, για την πολιτική και ιδεολογική ενσωμάτωση των λαών στις αγοραίες πολιτικές και αξίες και για την εμπέδωση των κατασταλτικών εθνικών-διεθνικών «αντιτρομοκρατικών εκστρατειών» πρέπει να σταματήσει.

Μέσα από την κριτική αποτίμηση των Ολυμπιακών Αγώνων αποδεικνύεται ότι, εξαιτίας των συμφερόντων που τους κινούν και των στόχων που εξυπηρετούν, η αποκατάστασή τους στη βάση του ευ αγωνίζεσθαι και της προαγωγής του μαζικού α-

θλητισμού είναι αδύνατη. Ο γιγαντισμός είναι το μοναδικό μέτρο των υποδομών, των μέτρων ασφάλειας, των εκδηλώσεων και των επιδόσεων.

Από τη στιγμή που η χώρα μας ενεπλάκη στις διαδικασίες διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων η Καμπάνια Αντί-2004 είχε εκφράσει τεκμηριωμένα την αντίθεσή της εκτιμώντας τον χαρακτήρα τους γενικά αλλά και τις ιδιαίτερες συνθήκες της χώρας μας. Σήμερα έχουμε τα απτά δεδομένα της τέλεσης, για να μιλήσουμε με τρόπο κατανοητό στους περισσότερους.

Ο πρωταθλητισμός δεν είναι ευγενής άμιλλα, αλλά ανελέητος ανταγωνισμός. Πάνω στους αθλητές, που αποτελούν κινήτες διαφημίσεις για δισεκατομμύρια τηλεθεατές, επενδύονται τεράστια ποσά αλλά και οι σύγχρονες πολιτικές πειθαναγκασμού-συναίνεσης των πολλών. Για αυτό το λόγο, πρωταθλητισμός χωρίς συνεχή μεγιστοποίηση των ρεκόρ δεν υπάρχει. Επομένως η σι-

* Το κείμενο είναι η παρέμβαση της υπογράφουσας στη Συνέντευξη Τύπου που δόθηκε στις 26/8/2004 από την Καμπάνια Αντί-2004 στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθήνας με ομιλητές τους: Τάσο Κουρκάκη, Αν. Καθηγητή Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ., Ελένη Πορτάλιου, Αν. Καθηγήτρια Αρχής Σχολής Ε.Μ.Π., Πανό Τότσινα, Πολεοδόμο, Γιώργο Χελιάκη, Δημοσιογράφο.

δηρά πειθαρχία, η παρά φύσιν άθληση-καταπόνηση και το ντοπάρισμα των αθλητών με επιζήμιες ή/και θανατηφόρες συνέπειες στην υγεία τους αποτελούν προϋποθέσεις των αγώνων.

Οι νέες ιατρικές τεχνικές επέμβασης στο ανθρώπινο DNA δεν αποτελούν πια αποκύημα οργουελιανής φαντασίας, αλλά το σύγχρονο στάδιο κατασκευής μεταλλαγμένων αθλητών, που αντιστοιχούν στις κοινωνίες των μεταλλαγμένων τροφίμων, της μεταλλαγμένης δημοκρατίας, των μεταλλαγμένων γιορτών και της μεταλλαγμένης ηθικής και βιοηθικής.

Ο πρωταθλητισμός δεν διαδίδει κανένα ευγενές ιδεώδες στους νέους/ες, αφού προβάλλει τον εκρηγματισμό και την πιο ακραία εμπορευματοποίηση της άθλησης, ούτε αποτελεί αντίδοτο στα ναρκωτικά, αφού παράγεται κυρίως με αναβολικά.

Πρωταθλητισμός και μαζικός αθλητισμός είναι έννοιες απολύτως ασυμβίβαστες. Ο σημερινός, σχολικός ή ερασιτεχνικός, αθλητισμός λειτουργεί κυρίως σαν φυτώριο ανάδειξης μελλοντικών πρωταθλητών και προβολής της επιτυχίας και των επιδόσεων ως μοναδικών στόχων του. Γενικότερα η δημόσια αθλητική πολιτική κατευθύνεται και εξαρτάται από τους Ολυμπιακούς Αγώνες με συνακόλουθες δομικές παθογένειες.

Τα ιλιγγιώδη ποσά που δαπανούνται για τον επαγγελματοποιημένο αθλητισμό αφαιρούνται από τον μαζικό, ο οποίος δεν χρειάζεται πολλά χρήματα και δεν θα χρησιμοποιήσει ποτέ τις γιγαντιαίες εγκαταστάσεις. Αντίθετα χρειάζεται ελεύθερους χώρους, άλση και πάρκα, καθαρές θάλασσες, καθαρό αέρα, μικρής κλίμακας σχολικές και κοινοτικές υποδομές, πεζόδρομους, ποδηλατόδρομους, αλάνες, γνωριμία και αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων με τη φύση. Ο μαζικός αθλητισμός χρειάζεται ε-

λεύθερο χρόνο διαχειριζόμενο από τους ανθρώπους και όχι υποταγμένο στους ρυθμούς της αγοράς. Χρειάζεται, πρωτίστως, τα αξιακά προτάγματα του μέτρου, της φιλίας, της συνεργασίας και της αλληλεγγύης. Είναι ύψιστη υποκρισία η διεξαγωγή Παραολυμπιακών Αγώνων, όταν τα μεγέθη των Ολυμπιακών και η ιδεολογική και κοινωνική αποδοχή τους ρίχνουν συμβολικά στον Καιάδα τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ιδιαίτερες δεξιότητες.

Για όλους αυτούς τους λόγους οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν πάρει διαζύγιο από τον αθλητισμό και μόνο η κατάργησή τους μπορεί να τον ξαναθέσει σε υγιείς βάσεις.

Δεν πλήττεται όμως μόνο ο αθλητισμός. Οι παράπλευρες απώλειες είναι εξίσου πρωτεύουσες και σημαντικές.

Η επιχείρηση «ασφάλεια» των Ολυμπιακών Αγώνων απέκτησε τέτοιες διαστάσεις που η χώρα μας φέρεται να ζει ημέρες πολέμου, που ατθθούν τους επισκέπτες (η τουριστική κίνηση μειώθηκε) και προσβάλλουν την ανεξαρτησία και τη δημοκρατία της.

Για την αστυνομική, στρατιωτική και πρακτορική επιτήρηση της πόλης από ξηράς, αέρος και θαλάσσης και τα περίφημα σχέδια αντιμετώπισης «τρομοκρατικού χτυπήματος», που, σημειωτέον, αφορούν μόνο την ασφάλεια ολίγων εκλεκτών, απαιτήθηκαν τεράστια ποσά και ταυτόχρονα δημιουργήθηκε μια μόνιμη υποδομή καταστροφής δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Η απομυθοποίηση του τρομοκρατικού κινδύνου έγινε στην πράξη από τους Αθηναίους, που μουντζώνουν το Ζέπελιν, όπως δήλωσε ο πιλότος του.

Ο γιγαντισμός είναι επίσης το γνώρισμα των ολυμπιακών έργων. Τα κλειστά και ανοικτά γήπεδα εκατοντάδων χιλιάδων θέσεων μιας χρήσης, την ώρα που υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε αναπλάσεις

χώρων και κοινωνική υποδομή, και οι καταστροφές του χώρου και του φυσικού τοπίου αποτελούν δυσβάστακτη περιβαλλοντική κληρονομιά. Από τα σχέδια των ελεύθερων χώρων και του πρασίνου δεν πραγματοποιήθηκε σχεδόν κανένα.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι η απολύτως αναγκαία υποδομή για τις συλλογικές μεταφορές (μετρό, τραμ, προαστιακός), που απορρόφησαν ένα ελάχιστο ποσοστό των συνολικών δαπανών, δεν χρειαζόταν τους αγώνες για να γίνει. Τα μαζικά μέσα μεταφοράς είναι μια τρέχουσα πραγματικότητα σε όλες τις ευρωπαϊκές πόλεις, αλλά στη χώρα μας, με τον επαρχιωτισμό των αρμο-

δίων, το πιο μικρό αυτονόητο έργο χαρακτηρίζεται καινοτομία.

Όταν σβήσουν τα φώτα των Ολυμπιακών Αγώνων, τα προβλήματα της κοινωνίας θα εμφανιστούν εντονότερα. Η περιοδος συναίνεσης λόγω των θεαμάτων, που αξιοποιούν η κυβέρνηση και η αξιωματική αντιπολίτευση, θα λήξει. Και τότε, μέσα από τους αναγκαίους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες θα αναδειχθούν τα πραγματικά πεδία της αλληλεγγύης μεταξύ των εργαζομένων κάθε χώρας και μεταξύ των λαών, όπως ήδη τα έχουμε γνωρίσει στο ελληνικό και διεθνές κίνημα κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης.